

Químic@ en pantalla

Pere Alemany

A/e: alemany@qf.ub.es

Des dels inicis de l'activitat científica fins a l'època moderna, s'han fundat un gran nombre d'associacions i societats científiques que tenen com a missió principal la difusió del desenvolupament del coneixement en la seva àrea d'estudi entre els seus membres. Al començament, aquestes societats solien organitzar trobades on els membres podien presentar els seus treballs en públic i discutir-los amb la resta de membres de la societat. La publicació de les actes d'aquestes reunions donà lloc al naixement de les primeres publicacions periòdiques dedicades exclusivament a temes científics. Malgrat que hi ha hagut importants canvis de llavors ençà en l'estructura i les tasques a què es dediquen actualment les societats científiques, gran part de la seva feina continua sent l'organització de congressos i trobades, així com la publicació de revistes especialitzades. Encara que en l'actualitat moltes d'aquestes revistes són publicades per editorials independents, un gran nombre de les més prestigioses en cada especialitat segueixen estant vinculades a alguna societat científica. En el cas de la química, per exemple, l'American Chemical Society (ACS), fundada l'any 1876, té actualment més de 163.000 membres i a banda d'organitzar nombrosos congressos en totes les àrees de la química, publica, entre d'altres, el *Journal of the American Chemical Society*, una de les revistes més importants en aquest camp.

La majoria de les societats acadèmiques van veure en l'aparició d'Internet, amb el seu enorme potencial de difusió de la informació, una excel·lent eina per a reforçar les seves tasques. Avui en dia, pràcticament totes les associacions i societats acadèmiques tenen la seva pàgina web, des d'on informen els seus socis i el públic en general de les activitats que organitzen. Es tracta sovint de pàgines web amb un espai públic sense restriccions d'accés i amb un altre espai reservat als membres. En molts casos aquestes pàgines donen també accés a les publicacions periòdiques editades per la societat. Normalment se'ns permet visitar els índexs de les revistes i si hi estem subscriptes (o ho està la institució des de la qual consultem la revista electrònica) tindrem també la possibilitat d'obtenir els articles complets en format electrònic.

Una de les pàgines web més completes de les pertanyents a societats científiques és el portal mantingut per l'American Chemical Society (<http://www.chemistry.org>). En aquesta pàgina hi podeu trobar tota la informació relacionada amb les activitats

de l'ACS. La pàgina està dividida en tres panells. En el central, que és on apareix la informació principal, hi trobem al començament un breu article periodístic d'algun tema relacionat amb la química. Si entreu directament a la pàgina, aquest article és l'anomenat «Molecule of the Week», on cada setmana hi podreu llegir informació divulgadora sobre les propietats d'una molècula en concret. La setmana del 23 d'abril, per exemple, hi havia un breu article sobre el diòxid de carboni i el paper que juga en l'efecte hivernacle. A l'apartat central, hi trobareu també informació sobre activitats i temes (congressos, subscripcions, etc.) relacionats amb la societat. La pàgina es pot personalitzar des de l'encapçalament triant el tipus de visitant que sou (professional, membre de l'ACS, educador o estudiant, polític o simplement entusiasta). En funció del que escolliu se us mostraran diferents temes que poden ser del vostre interès en cada cas. Per exemple, si trieu l'opció educador o estudiant, us apareixerà al panell central un article de divulgació sobre un tema relacionat amb la química, per exemple «La química verda», i diverses seccions amb informació per a alumnes i professors de primària i secundària, de nivell universitari, i sobre formació continuada en el camp de la química. Als panells laterals, hi trobareu un enllaç a ACS Publications que us portarà a la pàgina principal del servei de publicacions de l'ACS, des d'on podreu accedir a les diferents revistes.

La Royal Society of Chemistry (RSC) és la societat més antiga de totes. Fou fundada el 1841, amb el nom de The Chemical Society of London, i amb el propòsit de promocionar l'avanç de la química com a ciència, difondre el coneixement relacionat amb la química i desenvolupar aplicacions d'aquesta ciència. Avui en dia el treball de la RSC comporta un ampli ventall d'activitats relacionades amb la ciència i la professió química, entre les quals destaquen l'organització de conferències i trobades científiques, la publicació de revistes i monografies i el manteniment de bases de dades relacionades amb la química. La RSC és reconeguda actualment com a un portaveu independent i autoritzat de la química i els químics. A la pàgina web que manté, <http://www.rsc.org>, hi podreu trobar informació detallada sobre les seves publicacions.

La RSC coordina també el portal <http://www.chemsoc.org>, on podeu trobar diferents serveis pensats per a químics que són posats a disposició del públic en general per diferents societats químiques nacionals. Entre d'altres, hi podeu trobar *web links*, una llista d'enllaços a pàgines web dedicades a la química; *LearnNet*, una secció que dona accés a materials i

informació rellevant per a professors i estudiants de química de tots els nivells; *chembytes infozone*, un espai amb informació diversa relacionada amb la química que inclou, entre d'altres, una galeria d'imatges, les normes de la IUPAC per a la terminologia química, una revista electrònica (*e-zine*) amb articles de divulgació per a un públic general i un recull de premsa sobre temes actuals relacionats amb la química. A la secció «networks & societies», hi podeu trobar un directori amb enllaços a pàgines de diverses societats químiques de tot el món. A la secció «conferences & events», hi trobareu informació sobre congressos i trobades juntament amb informació sobre viatges. Al portal, hi trobareu també la «chemsoc timeline», una cronologia gràfica en la qual es recullen els descobriments més rellevants de la ciència, fent un èmfasi especial en la química, i la «109 visual elements periodic table», una taula periòdica interactiva.

L'activitat més coneguda de l'Acadèmia Sueca de Ciències és, sense cap mena de dubte, l'atorgament dels premis Nobel de Física i de Química sobre els quals en podeu trobar informació a la pàgina web <http://www.kva.se>. Per obtenir informació més detallada sobre tots els premis Nobel, actuals i passats, el més recomanable és visitar la pàgina de la Fundació Nobel (<http://www.nobel.se>). Hi trobareu llistats de tots els guardonats en cadascuna de les especialitats, des d'on podreu accedir a una biografia de cada guardonat i en alguns casos a diferent material relacionat, com ara el contingut del discurs pronunciat durant la recepció del premi, entrevistes i articles de divulgació sobre els treballs pels quals es va concedir el premi. A la pàgina principal, hi podeu trobar també informació sobre Alfred Nobel i sobre els premis Nobel, juntament amb material educatiu i articles de divulgació científica relacionats amb alguns dels premis.

A continuació llistem, sense comentar-les en detall, altres pàgines de societats químiques europees que poden ser del vostre interès:

- Gesellschaft Österreichischer Chemiker (Àustria): <http://www.goech.at>
- Koninklijke Vlaamse Chemische Vereniging (Bèlgica): <http://www.kvcv.be>
- Société Royale de Chimie (Bèlgica): <http://www.ulb.ac.be/assoc/src/>
- Hrvatsko Kemijsko Društvo (Croàcia): <http://www.hkd.hr:81>
- Česká Společnost Chemická (República Txeca): <http://www.csch.cz>
- Kemisk Forening (Dinamarca): <http://www.chemsoc.dk>
- Real Sociedad Española de Química (Espanya): <http://www.ucm.es/info/rsequim/>
- Suomen Kemian Seura (Finlàndia): <http://www.kemianseura.fi>
- Société Française de Chimie (França): <http://www.sfc.fr>
- Gesellschaft Deutscher Chemiker (Alemanya): <http://www.gdch.de>
- Ενωση Ελληνων Χημικων (Grècia): <http://www.eex.gr>
- Magyar Kémikusok Egyesülete (Hongria): <http://www.mke.mtesz.hu>
- The Institute of Chemistry of Ireland (Irlanda): <http://www.instituteofchemistry.org>
- Società Chimica Italiana (Itàlia): <http://www.sci.uniba.it>
- Koninklijke Nederlandse Chemische Vereniging (Països Baixos): <http://www.kncv.nl>
- Norsk Kjemisk Selskap (Noruega): <http://www.kjemi.no>
- Polskie Towarzystwo Chemiczne (Polònia): <http://www.ptchem.lodz.pl>
- Sociedade Portuguesa de Química (Portugal): <http://www.spq.pt>
- Slovenská Chemická Spoločnosť (Eslovàquia): <http://www.schs.sav.sk>
- Slovensko Kemijsko Društvo (Eslovènia): <http://www.chem-soc.si>
- Svenska Kemistsamfundet (Suècia): <http://www.chemsoc.se>
- Schweizerische Chemische Gesellschaft (Suïssa): <http://www.swiss-chem-soc.ch>

La majoria d'aquestes societats formen part de la Federació Europea de Societats Químiques, sobre la qual podeu trobar més informació a la pàgina: <http://www.chemsoc.org/networks/enc/fecs.htm>.

Per acabar, no oblideu de visitar la pàgina web de la Societat Catalana de Química, <http://scq.qo.ub.es/scq/>, on hi podreu trobar informació actualitzada de les activitats que organitza la nostra societat.

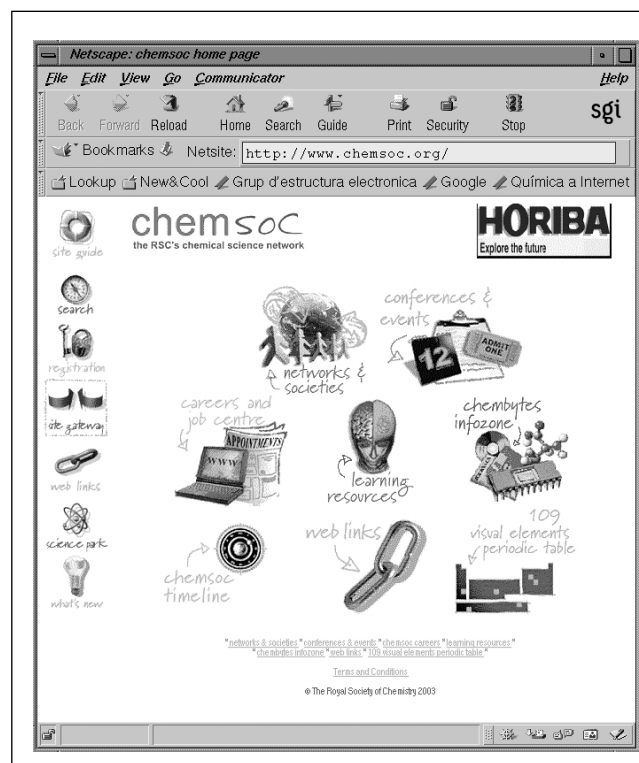

FIGURA 1. Pàgina principal del portal, <http://www.chemsoc.org>.